

GRUPA KAPITAŁOWA ORANGE POLSKA

**SKRÓCONE KWARTALNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA TRZY MIESIĄCE ZAKOŃCZONE 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ**

28 października 2019 r.

Spis treści

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	6
1. Grupa Kapitałowa Orange Polska	7
2. Segment operacyjny.....	7
3. Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	9
4. Oświadczenie o zasadach rachunkowości	13
5. Przychody	15
6. Test na utratę wartości.....	16
7. Objasnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności w odniesieniu do śródrocznej działalności Grupy	17
8. Zdarzenia wpływające na aktywa, zobowiązania, kapitał własny, wynik netto lub przepływy pieniężne, które są nietypowe ze względu na ich charakter, wielkość lub częstotliwość	17
9. Dług finansowy netto	19
10. Wartość godziwa instrumentów finansowych	19
11. Dywidenda.....	20
12. Zmiany w głównych roszczeniach i sprawach sądowych, zobowiązaniach warunkowych i aktywach warunkowych od dnia kończącego poprzedni rok finansowy	20
13. Transakcje ze stronami powiązanymi	20
14. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	21

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

(w milionach złotych, z wyjątkiem zysku na jedną akcję)

		3 miesiące do 30 września 2019 Dane według MSSF 16	9 miesięcy do 30 września 2019 Dane według MSSF 16	3 miesiące do 30 września 2018 Dane według MSR 17 (patrz Nota 3.2)	9 miesięcy do 30 września 2018 Dane według MSR 17 (patrz Nota 3.2)
Przychody	5	2.870	8.407	2.755	8.171
Koszty zakupów zewnętrznych		(1.590)	(4.715)	(1.582)	(4.660)
Koszty świadczeń pracowniczych		(365)	(1.143)	(370)	(1.199)
Pozostałe koszty operacyjne		(122)	(348)	(113)	(337)
Pozostałe przychody operacyjne		59	167	55	195
Utrata wartości należności i aktywów kontraktowych		(39)	(98)	(46)	(110)
Zyski ze sprzedaży aktywów	8	218	266	93	115
Amortyzacja i utrata wartości aktywów z tytułu prawa do użytkowania		(77)	(215)	-	-
Amortyzacja i utrata wartości środków trwałych i wartości niematerialnych, w tym: - amortyzacja środków trwałych używanych na podstawie umów leasingu finansowego	8	(592)	(1.750)	(617)	(1.894)
		-	-	(11)	(29)
Zysk z działalności operacyjnej		362	571	175	281
Przychody odsetkowe		10	31	9	25
Koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu leasingu		(13)	(35)	(1)	(3)
Pozostałe koszty odsetkowe i koszty finansowe		(65)	(181)	(62)	(192)
Koszty dyskonta		(20)	(45)	(7)	(64)
Koszty finansowe, netto		(88)	(230)	(61)	(234)
Podatek dochodowy		(50)	(64)	(23)	(22)
Zysk netto		224	277	91	25
Zysk netto przypisany właścicielom Orange Polska S.A.		224	277	91	25
Zysk netto przypisany udziałom niedającym kontroli		-	-	-	-
Zysk na jedną akcję (w złotych)		0,17	0,21	0,07	0,02
Średnia ważona liczba akcji (w milionach)		1.312	1.312	1.312	1.312

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

(w milionach złotych)

		3 miesiące do 30 września 2019 Dane według MSSF 16	9 miesięcy do 30 września 2019 Dane według MSSF 16	3 miesiące do 30 września 2018 Dane według MSR 17	9 miesięcy do 30 września 2018 Dane według MSR 17
Zysk netto		224	277	91	25
Pozycje, które nie zostaną przeniesione do wyniku					
Straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		(5)	(5)	(3)	(3)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione		1	1	1	1
Pozycje, które mogą być przeniesione do wyniku					
Zyski/(straty) z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		-	(28)	(2)	3
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które mogą być przeniesione		-	5	1	-
Inne całkowite dochody/(straty), netto		(4)	(27)	(3)	1
Całkowite dochody ogółem		220	250	88	26
Całkowite dochody ogółem przypisane właścicielom Orange Polska S.A.		220	250	88	26
Całkowite dochody ogółem przypisane udziałom niedającym kontroli		-	-	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

(w milionach złotych)

		<i>Na dzień 30 września 2019</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2018</i>
		<i>Dane według MSSF 16</i>	<i>Dane według MSR 17</i>
	<i>Nota</i>		<i>(patrz Nota 3.2)</i>
AKTYWA			
Wartość firmy	8	2.258	2.147
Pozostałe wartości niematerialne	8	4.611	4.871
Środki trwałe		10.260	10.738
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	3,8	1.930	-
Należności handlowe	8	441	552
Aktywa kontraktowe		54	27
Koszty kontraktowe		77	56
Instrumenty pochodne	9	56	48
Pozostałe aktywa		66	53
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8	755	834
Aktywa trwałe razem		20.508	19.326
Zapasy		245	240
Należności handlowe	8	2.268	2.371
Aktywa kontraktowe		101	138
Koszty kontraktowe		306	297
Instrumenty pochodne	9	13	52
Pozostałe aktywa		241	214
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów		82	46
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	8,9	388	611
Aktywa obrotowe razem		3.644	3.969
SUMA AKTYWÓW		24.152	23.295
PASYWA			
Kapitał zakładowy		3.937	3.937
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		832	832
Pozostałe kapitały rezerwowe		(86)	(58)
Zyski zatrzymane		6.069	5.790
Kapitał własny przypisany właścicielom Orange Polska S.A.		10.752	10.501
Udziały niedające kontroli		2	2
Kapitał własny razem		10.754	10.503
Zobowiązania handlowe	10	357	473
Zobowiązania z tytułu leasingu	3,8	1.483	112
Pożyczki od jednostki powiązanej	9	6.613	5.258
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	9	9	11
Instrumenty pochodne	9	69	31
Rezerwy		489	468
Zobowiązania kontraktowe		338	331
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		146	136
Pozostałe zobowiązania		51	26
Zobowiązania długoterminowe razem		9.555	6.846
Zobowiązania handlowe	8,10	2.111	2.469
Zobowiązania z tytułu leasingu	3	325	66
Pożyczki od jednostki powiązanej	9	244	2.074
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	9	10	10
Instrumenty pochodne	9	-	19
Rezerwy	12	163	217
Zobowiązania kontraktowe		474	460
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		171	201
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		19	54
Pozostałe zobowiązania		326	376
Zobowiązania krótkoterminowe razem		3.843	5.946
SUMA PASYWÓW		24.152	23.295

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

(w milionach złotych)

	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe			Zyski zatrzymane	Kapitał własny przypisany właścicielom OPL S.A.	Udziały nieudające kontroli	Kapitał własny razem
			Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczają- cych przepływy pieniężne	Straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	Podatek odroczoney				
Saldo na 1 stycznia 2019 roku	3.937	832	(20)	(51)	13	5.790	10.501	2	10.503
Całkowite dochody ogółem za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku	-	-	(28)	(5)	6	277	250	-	250
Płatności oparte na akcjach	-	-	-	-	-	2	2	-	2
Reklasyfikacja do zapasów	-	-	(1)	-	-	-	(1)	-	(1)
Saldo na 30 września 2019 roku	3.937	832	(49)	(56)	19	6.069	10.752	2	10.754
Saldo na 1 stycznia 2018 roku	3.937	832	(2)	(47)	9	5.779	10.508	2	10.510
Całkowite dochody ogółem za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku	-	-	3	(3)	1	25	26	-	26
Reklasyfikacja do zapasów	-	-	(4)	-	-	-	(4)	-	(4)
Saldo na 30 września 2018 roku	3.937	832	(3)	(50)	10	5.804	10.530	2	10.532

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(w milionach złotych)

	<i>3 miesiące do 30 września 2019</i>	<i>9 miesięcy do 30 września 2019</i>	<i>3 miesiące do 30 września 2018</i>	<i>9 miesięcy do 30 września 2018</i>
	<i>Dane według MSSF 16</i>	<i>Dane według MSSF 16</i>	<i>Dane według MSR 17</i>	<i>Dane według MSR 17</i>
<i>Nota</i>	<i>(patrz Nota 3.2)</i>			
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA				
Zysk netto	224	277	91	25
<i>Korekty uzgadniające zysk netto do środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>				
Zyski ze sprzedaży aktywów	(218)	(266)	(93)	(115)
Amortyzacja i utrata wartości środków trwałych, wartości niematerialnych i aktywów z tytułu prawa do użytkowania	669	1.965	617	1.894
Koszty finansowe, netto	88	230	61	234
Podatek dochodowy	50	64	23	22
Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących	5	(92)	(647)	(700)
Straty operacyjne z tytułu różnic kursowych i wyceny instrumentów pochodnych, netto	10	7	5	-
<i>Zmiana kapitału obrotowego</i>				
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów, brutto	33	(5)	16	(12)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności handlowych, brutto	8	137	(12)	(142)
Zmniejszenie stanu aktywów kontraktowych, brutto	-	9	35	142
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu kosztów kontraktowych	(21)	(30)	1	45
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań handlowych	(102)	(171)	68	(127)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań kontraktowych	(6)	21	147	108
Zwiększenie stanu czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów i pozostałych należności	(67)	(118)	(2)	(61)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu pozostałych zobowiązań	6	(6)	(20)	(33)
Otrzymane odsetki	10	31	9	25
Odsetki zapłacone i przepływy odsetkowe z instrumentów pochodnych, netto	(150)	(306)	(130)	(276)
Różnice kursowe zapłacone z instrumentów pochodnych, netto	-	-	-	(5)
Podatek dochodowy zapłacony	(3)	(25)	(2)	(7)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	665	1.861	167	1.017
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA				
Płatności za zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	(538)	(1.742)	(563)	(1.631)
Otrzymane dotacje inwestycyjne	9	36	3	3
Dotacje inwestycyjne zapłacone dostawcom środków trwałych i wartości niematerialnych	(40)	(92)	(4)	(10)
Różnice kursowe otrzymane z instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających nakłady inwestycyjne, netto	3	3	3	3
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	355	488	30	67
Wydatki z tytułu nabycia jednostek zależnych pomniejszone o środki pieniężne tych jednostek	8	(132)	-	-
Wypływy z tytułu pozostałych instrumentów finansowych, netto	(3)	(3)	-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(214)	(1.442)	(531)	(1.568)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA				
Splata długoterminowych pożyczek od jednostki powiązanej	9	(17)	-	-
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	(66)	(210)	(5)	(18)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu odnawialnej linii kredytowej i pozostałego zadłużenia	9	(473)	295	398
Różnice kursowe otrzymane z instrumentów pochodnych zabezpieczających dług, netto	-	58	1	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(486)	(642)	291	380
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, netto	(35)	(223)	(73)	(171)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na początek okresu	423	611	548	646
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec okresu	388	388	475	475

Noty do Skróconego Kwartalnego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego

1. Grupa Kapitałowa Orange Polska

Orange Polska S.A. („Orange Polska” lub „Spółka” lub „OPL S.A.”), spółka akcyjna, powstała i rozpoczęła działalność 4 grudnia 1991 roku. Grupa Kapitałowa Orange Polska („Grupa”) składa się z Orange Polska i jej spółek zależnych. Grupa jest częścią Grupy Orange z siedzibą we Francji. Akcje Orange Polska są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Grupa jest wiodącym dostawcą usług telekomunikacyjnych w Polsce. Grupa dostarcza komórkowe i stacjonarne usługi telekomunikacyjne, w tym połączenia głosowe, usługi przesyłu wiadomości i treści, dostęp do Internetu oraz telewizję. Ponadto, Grupa świadczy usługi ICT (*Information and Communications Technology*), usługi w zakresie dzierżawy łączy oraz inne usługi telekomunikacyjne o wartości dodanej, prowadzi sprzedaż sprzętu telekomunikacyjnego, świadczy usługi w zakresie transmisji danych, budowy infrastruktury telekomunikacyjnej oraz prowadzi działalność obrotu energią elektryczną.

Siedziba Orange Polska mieści się w Warszawie przy ulicy Aleje Jerozolimskie 160.

Lista spółek ujętych w Skróconym Kwartalnym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) („Skrócone Kwartalne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe”) na dzień i za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku została zaprezentowana w Nocie 1.2 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Orange Polska za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku sporządzonego według MSSF („Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe sporządzone według MSSF”). Dodatkowo, w czerwcu 2019 roku Grupa nabyła 100% udziałów w BlueSoft Sp. z o.o. („BlueSoft”) oraz Essembli Sp. z o.o. („Essembli”) – spółce zależnej od BlueSoft (patrz Nota 8).

2. Segment operacyjny

Grupa raportuje jeden segment operacyjny, ponieważ decyzje o alokacji zasobów oraz ocena wyników oparte są o dane skonsolidowane. Od 2019 roku, na skutek zastosowania MSSF 16 „Leasing” (patrz Nota 3.2), Grupa przeddefiniowała mierniki używane do oceny wyników. Obecnie Zarząd ocenia wyniki Grupy głównie na podstawie skonsolidowanych przychodów, skonsolidowanego wskaźnika EBITDAaL, skonsolidowanego zysku netto, skonsolidowanych organicznych przepływów pieniężnych, skonsolidowanych nakładów inwestycyjnych, skonsolidowanego długu finansowego netto oraz skonsolidowanego wskaźnika długu finansowego netto do wartości EBITDAaL w oparciu o skumulowany wskaźnik EBITDAaL za ostatnie cztery kwartały. Dane porównawcze zostały odpowiednio skorygowane.

Sposób kalkulacji EBITDAaL, organicznych przepływów pieniężnych, nakładów inwestycyjnych oraz długu finansowego netto nie jest zdefiniowany w MSSF, dlatego te mierniki mogą być nieporównywalne z podobnymi miernikami używanymi przez inne spółki. Metodologia przyjęta przez Grupę została zaprezentowana poniżej.

Od 2019 roku, EBITDAaL jest głównym miernikiem zyskowności operacyjnej używanym przez Zarząd. Grupa zdecydowała się używać EBITDAaL (*EBITDA after leases*) zamiast EBITDA, ponieważ EBITDA przestała być odpowiednim miernikiem zyskowności operacyjnej po wprowadzeniu MSSF 16, gdyż nie uwzględnia kosztów leasingu.

EBITDAaL odpowiada zyskowi z działalności operacyjnej przed amortyzacją i utratą wartości środków trwałych i wartości niematerialnych, pomniejszonemu o koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu leasingu oraz skorygowanemu o wpływ dekonsolidacji spółek zależnych, kosztów związanych z nabyciem i integracją nowych działalności biznesowych, kosztów programów rozwiązania stosunku pracy, restrukturyzacji, znaczących roszczeń, spraw sądowych i pozostałych ryzyk, jak również innych znaczących jednorazowych zdarzeń.

Kalkulacja EBITDAaL za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku została zaprezentowana w tabeli poniżej.

Organiczne przepływy pieniężne są głównym miernikiem generowania przepływów pieniężnych używanym przez Zarząd. Od 2019 roku, organiczne przepływy pieniężne zawierają spłatę zobowiązań z tytułu leasingu. Organiczne przepływy pieniężne odpowiadają przepływowi pieniężnym netto z działalności operacyjnej pomniejszonym o płatności za zakup środków trwałych i wartości niematerialnych oraz spłatę zobowiązań z tytułu leasingu, powiększonym o wpływ różnic kursowych netto otrzymanych/zapłaconych z instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających nakłady inwestycyjne oraz wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych, skorygowane o płatności za rezerwacje i inne prawa do częstotliwości, płatności z tytułu kosztów związanych z nabyciem i integracją nowych działalności biznesowych nieujętych w cenie zakupu oraz płatności wynikające ze znaczących roszczeń, spraw sądowych i pozostałych ryzyk. Kalkulacja organicznych przepływów pieniężnych za okresy 9 miesięcy zakończone 30 września 2019 i 2018 roku została zaprezentowana w tabeli poniżej.

Nakłady inwestycyjne są głównym miernikiem alokacji zasobów używanym przez Zarząd i odzwierciedlają nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych. Od 2019 roku, miernik ten nie zawiera nakładów finansowanych leasingiem oraz wpływu nabycia rezerwacji i innych praw do częstotliwości.

Dług finansowy netto oraz wskaźnik długu finansowego netto do wartości EBITDAaL są głównymi miernikami poziomu zadłużenia i płynności finansowej używanymi przez Zarząd. Kalkulacja długu finansowego netto została przedstawiona w Nocie 9.

Ponadto, w celu lepszego odzwierciedlenia wyników, przychody z działalności Grupy za okres porównawczy zostały skorygowane o wpływ dekonsolidacji spółek zależnych.

Poniżej zostały przedstawione podstawowe informacje finansowe dotyczące segmentu operacyjnego:

(w milionach złotych)

	9 miesięcy do	
	30 września 2019	30 września 2018
Przychody	8.407	8.164 ⁽¹⁾
EBITDAaL ⁽²⁾	2.299	Nie dotyczy
EBITDA ⁽²⁾	Nie dotyczy	2.175
Zysk netto	277	25
Organiczne przepływy pieniężne	403	84
Nakłady inwestycyjne	1.440	1.347 ⁽³⁾

⁽¹⁾ Zawiera (7) milionów złotych korekty dotyczącej wpływu dekonsolidacji spółek zależnych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku.

⁽²⁾ Od 2019 roku, EBITDAaL jest głównym miernikiem zyskowności operacyjnej używanym przez Zarząd. Kalkulacja EBITDAaL nie ma zastosowania w raportowaniu wyników segmentu operacyjnego w okresie porównawczym ze względu na przyjęcie MSSF 16 przez Grupę według zmodyfikowanej metody retrospektywnej (patrz Nota 3.2).

⁽³⁾ Nie zawiera 90 milionów złotych nakładów inwestycyjnych finansowanych leasingiem finansowym w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku.

	Na dzień	Na dzień
	30 września 2019	31 grudnia 2018
Dług finansowy netto (w milionach złotych, patrz Nota 9)	6.439	6.672
Wskaźnik dług finansowy netto/EBITDAaL	2,2	Nie dotyczy
Wskaźnik dług finansowy netto ⁽¹⁾ /EBITDA	Nie dotyczy	2,4

⁽¹⁾ Zawiera zobowiązania z tytułu leasingu finansowego rozpoznane zgodnie z MSR 17 (patrz Nota 9).

Poniżej zaprezentowano kalkulację mierników segmentu operacyjnego:

(w milionach złotych)

	<i>9 miesięcy do</i>	
	<u>30 września 2019</u>	
Zysk z działalności operacyjnej		571
Odwroćenie wpływu amortyzacji i utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		1.750
Koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu leasingu		(35)
Korekta dotycząca wpływu programów rozwiązania stosunku pracy		5
Korekta dotycząca kosztów związanych z nabyciem i integracją nowych spółek zależnych (patrz Nota 8)		7
Korekta dotycząca wpływu dekonsolidacji spółek zależnych		1
EBITDAaL		2.299

(w milionach złotych)

	<i>9 miesięcy do</i>	
	<u>30 września 2019</u>	<u>30 września 2018</u>
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej ⁽¹⁾	1.861	1.017
Płatności za zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	(1.742)	(1.631)
Różnice kursowe otrzymane z instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających nakłady inwestycyjne, netto	3	3
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	488	67
Splata zobowiązań z tytułu leasingu ⁽¹⁾	(210)	(18)
Korekta dotycząca płatności kosztów związanych z nabyciem i integracją nowych spółek zależnych	3	-
Korekta dotycząca zapłaty kary nałożonej przez Komisję Europejską	-	646
Organiczne przepływy pieniężne	403	84

⁽¹⁾ Kwoty za lata 2019 i 2018 nie są porównywalne ze względu na przyjęcie MSSF 16 przez Grupę według zmodyfikowanej metody retrospektywnej (patrz Nota 3.2).

3. Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

3.1. Podstawa sporządzenia

Niniejsze niezbadane Skrócone Kwartalne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości („MSR”) 34 – Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa („MSR 34”) oraz zgodnie ze wszystkimi standardami rachunkowości mającymi zastosowanie do śródrocznej sprawozdawczości finansowej przyjętymi przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi w czasie przygotowywania Skróconego Kwartalnego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego (patrz również Nota 4).

Niniejsze Skrócone Kwartalne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe należy czytać łącznie ze zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniem Finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku sporządzonym według MSSF.

Skrócone Kwartalne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe składa się ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz wybranych not objaśniających.

W kwartalnym sprawozdaniu finansowym nalicza się bądź odracza koszty powstające nierównomiernie w roku finansowym tylko wtedy, gdy powyższe koszty powinny zostać naliczone bądź odroczone w czasie na koniec danego roku obrotowego.

Niniejsze Skrócone Kwartalne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało przygotowane w milionach złotych i zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 28 października 2019 roku.

Zastosowanie standardów i interpretacji w 2019 roku

Następujące standardy i interpretacje przyjęte przez Unię Europejską zostały zastosowane przez Grupę na dzień 1 stycznia 2019 roku:

- MSSF 16 „Leasing”. Standard został przyjęty przez Unię Europejską w dniu 31 października 2017 roku i ma zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.
- KIMSF 23 „Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego”. Niniejsza interpretacja została przyjęta przez Unię Europejską w dniu 23 października 2018 roku i ma zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Interpretacja nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

3.2. Zastosowanie MSSF 16 „Leasing”

Grupa wdrożyła MSSF 16 „Leasing” na dzień 1 stycznia 2019 roku. Zastosowane przez Grupę zasady rachunkowości w odniesieniu do umów leasingowych zostały opisane w Nocie 4.1.

Wpływ zastosowania MSSF 16 na Grupę dotyczy w głównej mierze Grupy jako leasingobiorcy i skutkuje:

- a) ujęciem wszystkich umów leasingu zgodnie z jednym modelem, w ramach którego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmuje się aktywo z tytułu prawa do użytkowania leasingowanego aktywa w korespondencji ze zobowiązaniem wynikającym z umów leasingu;
- b) rozpoznanem amortyzacji aktywa z tytułu prawa do użytkowania oraz kosztów odsetkowych od zobowiązania leasingowego, zamiast rozpoznania kosztów operacyjnych;
- c) przyspieszonym rozpoznanem kosztów związanych z umowami leasingu, wynikającym w szczególności z komponentu odsetkowego.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Grupa zastosowała „zmodyfikowaną metodę retrospektywną”, bez przekształcania danych porównawczych. Wdrożenie standardu nie miało wpływu na kapitały własne na dzień 1 stycznia 2019 roku, ponieważ Grupa zdecydowała się wycenić aktywo z tytułu prawa do użytkowania w wartości równej zobowiązaniu z tytułu leasingu (wpływ przedpłaconych opłat leasingowych był pomijalny).

Grupa zdecydowała o zastosowaniu wyjątku przewidzianego w MSSF 16. pkt C.10. (c) pozwalającego na odstąpienie od zastosowania wymagań opisanych w punktach (a) – (c) powyżej dla leasingów, dla których okres leasingu upływa w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania.

Zastosowanie MSSF 16 miało następujący wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2019 roku (bez uwzględnienia wpływu wynikającego z praw do podziemnych części gruntu oraz przyszłej decyzji dotyczącej podejścia do okresu leasingu):

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

(w milionach złotych)

	Na dzień 1 stycznia 2019		
	Przed zastosowaniem MSSF 16	Wpływ zastosowania MSSF 16	Po zastosowaniu MSSF 16
AKTYWA			
Środki trwałe	10.738	(448)	10.290
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	1.742	1.742
Aktywa trwałe razem	19.326	1.294	20.620
Aktywa obrotowe razem	3.969	-	3.969
SUMA AKTYWÓW	23.295	1.294	24.589
PASYWA			
Kapitał własny razem	10.503	-	10.503
Zobowiązania z tytułu leasingu	112	1.058	1.170
Zobowiązania długoterminowe razem	6.846	1.058	7.904
Zobowiązania z tytułu leasingu	66	236	302
Zobowiązania krótkoterminowe razem	5.946	236	6.182
SUMA PASYWÓW	23.295	1.294	24.589

Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 16, dokonano pewnych zmian w prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, które miały wpływ na dane porównawcze, jak opisano poniżej.

W skonsolidowanym rachunku zysków i strat oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych dwie odrębne linie dotyczące amortyzacji oraz utworzenia/odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości środków trwałych zostały połączone w jedną linię. Ponadto Grupa prezentuje obecnie koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu leasingu jako oddzielną linię w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. Poprzednio Grupa prezentowała te koszty wraz z pozostałymi kosztami odsetkowymi i kosztami finansowymi. Dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku zostały odpowiednio zmienione, bez wpływu na zysk/stratę z działalności operacyjnej oraz zysk/stratę netto.

Niektóre dane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały przeklasyfikowane w celu dostosowania do prezentacji na dzień 30 września 2019 roku. Długoterminowe oraz krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu zostały wydzielone do nowych linii z pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych dwie odrębne linie w ramach przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej dotyczące zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych oraz zwiększenia/zmniejszenia stanu zobowiązań wobec dostawców środków trwałych i wartości niematerialnych zostały skonsolidowane w jedną linię prezentującą płatności za zakup środków trwałych i wartości niematerialnych. Ponadto dokonano reklasyfikacji spłaty zobowiązań z tytułu leasingu ze spłaty długoterminowego zadłużenia do odrębnej linii w ramach przepływów pieniężnych z działalności finansowej. Pozostałe spłaty długoterminowego zadłużenia są obecnie prezentowane łącznie ze zwiększeniem/zmniejszeniem stanu odnawialnej linii kredytowej i krótkoterminowego zadłużenia. Dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku zostały odpowiednio skorygowane, bez wpływu na środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej i finansowej.

Decyzje Komitetu ds. Interpretacji MSSF dotyczące MSSF 16 oraz ich wpływ na Grupę

W czerwcu 2019 roku Komitet ds. Interpretacji MSSF („Komitet”) wydał podsumowanie decyzji podjętych na publicznych posiedzeniach dotyczących interpretacji w odniesieniu do MSSF 16 w następujących kwestiach:

– Prawa do podziemnych części gruntu:

Komitet skonkludował, że zaprezentowana w decyzji umowa, w której operator rurociągu uzyskuje prawo do umieszczenia rurociągu w przestrzeni podziemnej, stanowi leasing, a zatem umowa taka, jak przedstawiona w niniejszej decyzji, powinna wchodzić w zakres MSSF 16.

– Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy:

Komitet skonkludował, że krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy powinna być ustalona jako stopa specyficzna dla danego leasingu, z uwzględnieniem bazowego składnika aktywów oraz warunków leasingu.

– Okres leasingu i okres ekonomicznej użyteczności ulepszeń w najmowanych aktywach:

Komitet wydał wstępną decyzję, że przy ocenie pojęcia najwyżej nieznacznej kary, przy ustalaniu okresu leasingu, analiza powinna uwzględniać nie tylko karę umowną określoną w kontrakcie za wypowiedzenie umowy, ale także brać pod uwagę inne szeroko rozumiane kary ekonomiczne, a zatem obejmować wszelkiego rodzaju możliwe wpływy ekonomiczne związane z rozwiązaniem umowy.

Na dzień 30 września 2019 roku nie zostało opublikowane ostateczne stanowisko dotyczące okresu leasingu i okresu ekonomicznej użyteczności ulepszeń w najmowanych aktywach.

W powyższych kwestiach Grupa przyjmuje obecnie następujące zasady rachunkowości odzwierciedlone w niniejszym kwartalnym sprawozdaniu finansowym:

– Prawa do podziemnych części gruntu:

Grupa nie uznaje umów dających prawa do podziemnych części gruntu za umowy najmu.

– Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy:

Grupa uwzględnia bazowy składnik aktywów oraz okres i warunki najmu przy ustalaniu krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy.

– Okres leasingu i okres ekonomicznej użyteczności ulepszeń w najmowanych aktywach:

Przy określaniu okresu leasingu umów istniejących w Grupie, Grupa przyjęła, że okres egzekwowlany jest nie dłuższy niż okres wypowiedzenia umów. Jeśli chodzi o ulepszenia w najmowanych aktywach, przyjęty dla nich okres ekonomicznej użyteczności nie ma istotnego wpływu na Grupę.

Po przeanalizowaniu decyzji Komitetu, Grupa skonkludowała, że prawa do podziemnych części gruntu użytkowanych przez Grupę i uznawanych dotychczas za usługę na podstawie przyjętej przez Grupę interpretacji MSSF 16, powinny być kwalifikowane jako umowy leasingu. Powyższa konkluzja wynika z decyzji Komitetu oraz okoliczności opisanych w tej decyzji. W związku z tym zmiana kwalifikacji prawa do podziemnych części gruntu zostanie ujęta jako zmiana polityki księgowej. Grupa obecnie analizuje wpływ powyższej zmiany. Wynik powyższej analizy zostanie ujęty w rocznych sprawozdaniach finansowych za 2019 rok.

W odniesieniu do wstępnej decyzji Komitetu dotyczącej okresu leasingu, Grupa analizuje obecnie potencjalny wpływ, jeśli taki wystąpi, tej decyzji na zasady i systemy rachunkowości Grupy, który może skutkować wzrostem aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania leasingowego prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Na dzień 30 września 2019 roku potencjalny wpływ decyzji Komitetu nie jest możliwy do wiarygodnego oszacowania.

4. Oświadczenie o zasadach rachunkowości

Z wyjątkiem zmian opisanych w Nocie 3 i zaprezentowanych poniżej, zasady rachunkowości oraz metody wyliczeń przyjęte do przygotowania Skróconego Kwartalnego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego są spójne we wszystkich istotnych aspektach z zasadami opisanymi w Notach 2 oraz 31 zbadanego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku sporządzonego według MSSF.

4.1. Umowy leasingu

MSSF 16 „Leasing” ustanawia zasady dotyczące ujęcia, wyceny, prezentacji i ujawnień dotyczących umów leasingu. Dla umów, w których Grupa występuje jako leasingobiorca, przyjęto jednolite podejście księgowo. Dla umów, w których Grupa występuje jako leasingodawca, utrzymany został podział na leasingi operacyjne oraz finansowe, które są odmiennie ujmowane księgowo.

Grupa klasyfikuje umowę jako kontrakt leasingowy, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów. Aby zakwalifikować umowę jako leasing, konieczne jest spełnienie trzech warunków:

- umowa przekazuje leasingobiorcy prawo do użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów;
- leasingobiorca uzyskuje korzyści ekonomiczne z użytkowania tego aktywa;
- leasingobiorca uzyskuje prawo do kierowania sposobem, w jaki aktywo jest użytkowane przez okres trwania umowy.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Grupa zidentyfikowała cztery główne kategorie umów leasingu:

- nieruchomości: salony sprzedaży, biura, wieczyste użytkowanie gruntów;
- sieć mobilna: grunty, powierzchnie techniczne, miejsca na wieżach, kominach, dachach;
- sieć stacjonarna: powierzchnie techniczne, ograniczone prawa rzeczowe, dostęp do pętli lokalnej, kolokacja, umowy na ciemne włókna;
- pozostałe najmy: samochody, urządzenia techniczne, powierzchnie w centrach przetwarzania danych.

Prezentacja umów leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zależy w głównej mierze od:

- zakresu umów zakwalifikowanych jako leasing,
- okresu leasingu przyjętego dla poszczególnych rodzajów umów,

co wymaga przyjęcia istotnych szacunków przez Zarząd Spółki. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub ustaloną praktykę rynkową.

Grupa jako leasingobiorca

Dla umów, w przypadku których Grupa występuje jako leasingobiorca, Grupa stosuje jednolite podejście księgowo, w ramach którego leasingobiorca rozpoznaje aktywo z tytułu prawa do użytkowania leasingowanego aktywa w korespondencji ze zobowiązaniem wynikającym z umów leasingu.

Grupa zdecydowała o zastosowaniu dwóch zwolnień przewidzianych przez standard dotyczący leasingów oraz ujęciu w ciężar kosztów następujących rodzajów umów:

- wszystkich umów, za wyjątkiem umów najmu samochodów, których okres leasingu jest mniejszy niż 12 miesięcy;
- umów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma wartość mniejszą niż 5.000 dolarów.

Okres leasingu obejmuje nieodwołalny okres umowy wraz z okresami, na które można przedłużyć leasing, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa skorzysta z tego prawa oraz okresami, w których można wypowiedzieć leasing, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa nie skorzysta z tego prawa. Przy ustalaniu okresu leasingu uwzględniono również regulacje prawne oraz zwyczajowe obowiązujące w polskim otoczeniu prawnym, jak również specyfikę umów w Grupie. W szczególności, dla umów zawartych na czas nieokreślony, Grupa przyjmuje okres wypowiedzenia jako nieodwołalny okres

leasingu. W przypadku umów leasingu zawartych na czas nieokreślony większość okresów wypowiedzenia jest krótsza niż 12 miesięcy i dla tych umów Grupa zastosowała zwolnienie z ujmowania leasingów krótkoterminowych. Wskutek tego, takie kontrakty są traktowane jako umowy krótkoterminowe i nie są wyceniane ani prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W przypadku ograniczonych praw rzeczowych w budynkach, w których Grupa ma posadowioną infrastrukturę telekomunikacyjną, okres leasingu został ustalony jako średni czas życia budynków w Grupie.

Wykorzystanie żadnej z opcji wcześniejszego zakończenia umowy nie zostało ocenione na dzień 1 stycznia 2019 roku jako prawdopodobne. Umowy, w przypadku których wykorzystanie opcji przedłużenia zostało ocenione jako prawdopodobne, mają niematerialny wpływ na wycenę zobowiązania z tytułu leasingu.

W dacie rozpoczęcia leasingu, Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Aktywo z tytułu prawa do użytkowania wyceniane jest według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu;
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe;
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez leasingobiorcę;
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu.

Na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16, 1 stycznia 2019 roku, wartość przedpłat oraz początkowych kosztów bezpośrednich była nieistotna.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania, według kosztu pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne i łączne straty z tytułu utraty wartości oraz uwzględniającego korektę o jakiegokolwiek aktualizacje wartości zobowiązania leasingowego.

W dacie rozpoczęcia leasingu zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty na ten dzień. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem krańcowej stopy procentowej Grupy, ponieważ ustalenie stopy procentowej leasingu nie było możliwe w łatwy sposób. Przyjęte stopy procentowe są oparte na rentowności polskich obligacji skarbowych, z uwzględnieniem marży stosowanej przy zaciąganiu długu przez inne spółki o podobnym ratingu kredytowym. Stopy dyskonta są zróżnicowane w zależności od okresu zapadalności i waluty, lecz nie ze względu na rodzaj aktywów.

Zobowiązanie leasingowe obejmuje następujące płatności:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe), pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia leasingu;
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji;
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w okresie leasingu uwzględniono, że leasingobiorca skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu.

Na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 w umowach leasingu zidentyfikowane zostały opłaty stałe i zmienne.

Po dacie rozpoczęcia leasingu, wartość zobowiązania z tytułu leasingu jest powiększana w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu, zmniejszana w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz aktualizowana w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu. Tylko elementy leasingowe

są uwzględniane w wycenie aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania leasingowego. Pozostałe elementy nie leasingowe, takie jak płatności za media, są ujmowane osobno, zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie do takich opłat.

Grupa jako leasingodawca

Grupa klasyfikuje umowy leasingu jako leasing operacyjny oraz leasing finansowy i stosuje odmienne podejście księgowo dla powyższych typów leasingu.

Umowa leasingu jest klasyfikowana jako leasing finansowy, jeśli na jej mocy następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów. Leasing jest zaliczany do leasingu operacyjnego, jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów.

Przykładowe przesłanki, które osobno lub łącznie zazwyczaj powodują, że leasing zostanie zaliczony do leasingu finansowego mogą być następujące:

- na mocy leasingu następuje przeniesienie na leasingobiorcę własności bazowego składnika aktywów przed końcem okresu leasingu;
- leasingobiorca ma opcję zakupu bazowego składnika aktywów za cenę znacznie niższą od wartości godziwej;
- okres leasingu stanowi większą część ekonomicznego okresu użytkowania bazowego składnika aktywów;
- wartość bieżąca opłat leasingowych w dacie początkowej wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wynosi łączna wartość godziwa bazowego składnika aktywów; oraz
- bazowy składnik aktywów ma na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z niego korzystać bez dokonywania większych modyfikacji.

5. Przychody

(w milionach złotych)

	<i>3 miesiące do 30 września 2019</i>	<i>9 miesięcy do 30 września 2019</i>	<i>3 miesiące do 30 września 2018</i>	<i>9 miesięcy do 30 września 2018</i>
Usługi wyłącznie komórkowe	660	1.946	687	2.053
Usługi wyłącznie stacjonarne	540	1.661	602	1.851
Usługi wąskopasmowe	224	701	263	822
Usługi szerokopasmowe	211	643	229	693
Usługi dla przedsiębiorstw z zakresu infrastruktury sieciowej	105	317	110	336
Usługi konwergentne (klienci indywidualni)	399	1.152	336	943
Sprzedaż sprzętu	359	1.078	336	994
Usługi IT i integracyjne	224	534	138	394
Usługi hurtowe	585	1.713	576	1.726
Hurtowe usługi komórkowe	323	957	332	973
Hurtowe usługi stacjonarne	186	532	176	540
Pozostałe	76	224	68	213
Pozostałe przychody	103	323	80	210
Przychody razem	2.870	8.407	2.755	8.171

Usługi hurtowe oraz pozostałe przychody za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku zawierają 35 milionów złotych przychodów z tytułu leasingu, które są poza zakresem MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.

6. Test na utratę wartości

Z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności, zdecydowana większość pojedynczych aktywów Grupy nie wypracowuje wpływów pieniężnych, które byłyby niezależne od wpływów generowanych przez pozostałe aktywa, w związku z tym Grupa identyfikuje wszystkie działalności telekomunikacyjne jako pojedynczy ośrodek wypracowujący środki pieniężne – operatora telekomunikacyjnego.

Na dzień 30 czerwca 2019 i 2018 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne (włączając wartość firmy).

W 2019 i 2018 roku nie rozpoznano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Główne założenia, przyjęte w celu ustalenia wartości użytkowej operatora telekomunikacyjnego, są następujące:

- wartość rynku, stopa penetracji, udział w rynku i poziom konkurencji, poziom cen i decyzje organów regulacyjnych dotyczące cen, baza klientów, poziom kosztów sprzedaży niezbędny do zastępowania produktów i konkurencji z istniejącymi lub nowymi uczestnikami rynku, wpływ zmian przychodów na koszty bezpośrednie;
- poziom wydatków inwestycyjnych, który może zależeć od konieczności wdrożenia nowych technologii lub decyzji regulacyjnych dotyczących przyznania rezerwacji częstotliwości;
- stopa dyskontowa oparta na średnioważonym koszcie kapitału i odzwierciedlająca bieżącą rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z przedmiotem działalności ośrodka wypracowującego środki pieniężne; oraz
- krańcowa stopa wzrostu odzwierciedlająca ocenę Zarządu co do ewolucji przepływów pieniężnych po ostatnim roku objętym prognozą przepływów pieniężnych.

Wielkości przyporządkowane każdemu z tych parametrów odzwierciedlają doświadczenia Grupy skorygowane o oczekiwane zmiany w okresie objętym długoterminowymi prognozami finansowymi, jednakże mogą podlegać wpływom niedających się przewidzieć zmian politycznych, gospodarczych lub prawnych.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne – Operator telekomunikacyjny

	<i>Na dzień 30 czerwca 2019</i>	<i>Na dzień 30 czerwca 2018</i>
Podstawa wartości odzyskiwalnej	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa
Źródła danych	Długoterminowe prognozy finansowe 5-letnia prognoza przepływów pieniężnych	Biznes plan 5-letnia prognoza przepływów pieniężnych
Krańcowa stopa wzrostu	1%	1%
Stopa dyskontowa po opodatkowaniu	7,50%	8,00%
Stopa dyskontowa przed opodatkowaniem ⁽¹⁾	8,68%	9,32%

⁽¹⁾ Stopa dyskontowa przed opodatkowaniem wyliczona jest jako stopa dyskontowa po opodatkowaniu skorygowana o wartość i termin przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu podatku.

Analiza wrażliwości wartości odzyskiwalnej

Wartość użytkowa operatora telekomunikacyjnego na dzień 30 czerwca 2019 roku przewyższała jego wartość bilansową o 3,4 miliarda złotych. Poniższa zmiana któregokolwiek z kluczowych założeń:

- spadek przepływów pieniężnych po piątym roku o 20% lub
- spadek krańcowej stopy wzrostu o 1,3 p.p. lub
- wzrost stopy dyskontowej po opodatkowaniu o 1,4 p.p.

spowoduje zrównanie wartości użytkowej operatora telekomunikacyjnego z jego wartością bilansową.

7. Objasnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności w odniesieniu do śródrocznej działalności Grupy

Działalność Grupy podlega pewnej sezonowości. W czwartym kwartale, zazwyczaj najaktywniejszym sprzedażowo, występują wysokie wydatki komercyjne oraz zwiększone nakłady inwestycyjne wynikające z zastosowanego przez Grupę zarządzania cyklem inwestycyjnym. Sezonowo wysokie nakłady inwestycyjne w czwartym kwartale skutkują wyższymi płatnościami dla dostawców środków trwałych i wartości niematerialnych, a tym samym zwiększeniem wpływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pierwszym kwartale kolejnego roku.

8. Zdarzenia wpływające na aktywa, zobowiązania, kapitał własny, wynik netto lub przepływy pieniężne, które są nietypowe ze względu na ich charakter, wielkość lub częstotliwość

Od 2019 roku Grupa wydłużyła szacowany okres użytkowania niektórych aktywów sieciowych i elementów oprogramowania, co zmniejszyło o 145 milionów złotych koszt amortyzacji w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku. Grupa oczekuje, że koszt amortyzacji tych aktywów w 2019 roku będzie niższy o około 192 miliony złotych w porównaniu z 2018 rokiem.

W 2018 roku Spółka zawarła z T-Mobile Polska długoterminową umowę na dostęp do sieci światłowodowej Orange Polska w formie Bitstream Access. OPL S.A. rozpoczęła świadczenie usług w grudniu 2018 roku. Opłaty należne w ramach umowy składają się głównie ze stałej opłaty początkowej w wysokości 275 milionów złotych, stałej opłaty za przygotowanie infrastruktury, integrację systemów IT oraz miesięcznych opłat za każdego klienta. Przychody z umowy będą rozpoznawane przez 15 lat, to jest przez aktualnie przewidywany czas trwania umowy. W celu ustalenia wysokości przychodów do rozpoznania w danym okresie Grupa zastosowała metodę opartą na nakładach koniecznych do wykonania zobowiązania. Jednocześnie wysokość przychodu ograniczono do wysokości, co do której istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów. W rezultacie, stałe opłaty będą rozpoznane jako przychód proporcjonalnie do czasu przez okres 15 lat, natomiast opłaty zmienne zależne od liczby końcowych klientów będą rozpoznawane jako przychody danego okresu zgodnie z liczbą klientów w tym okresie.

W dniu 20 czerwca 2019 roku, Orange Polska i BNP Paribas S.A. zawarły umowę, na podstawie której OPL S.A. sprzedaje wybrane należności ze sprzedaży telefonów komórkowych w systemie ratalnym i usuwa je ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej. Wpływ na przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku wyniósł 224 miliony złotych, a strata na sprzedaży ujęta w pozostałych kosztach operacyjnych w tym samym okresie wyniosła 3 miliony złotych. W związku z umową, należności handlowe o wartości 187 milionów złotych na dzień 30 września 2019 roku zostały zaklasyfikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, ponieważ model biznesowy dla tych należności to otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz ich sprzedaż.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku zostały zmienione warunki najmu siedziby Grupy. W związku z tym, zobowiązanie z tytułu leasingu oraz aktywa z tytułu prawa do użytkowania zostały zwiększone o 211 milionów złotych.

Zyski ze sprzedaży aktywów za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku wyniosły 266 milionów złotych i zawierały głównie zyski ze sprzedaży nieruchomości. W dniu 29 sierpnia 2019 roku, Grupa zawarła umowę sprzedaży kompleksu nieruchomości przy ulicach Nowogrodzka/Św. Barbary za kwotę 81 milionów euro (około 350 milionów złotych). Zysk ze sprzedaży wyniósł 212 milionów złotych. Ponadto, Orange Polska wynajęła zwrótnie część nieruchomości do 2026 roku, w celu zapewnienia wystarczającej ilości czasu na migrację infrastruktury sieciowej znajdującej się w kompleksie. W wyniku umów sprzedaży oraz leasingu zwrótnego, zobowiązanie z tytułu leasingu zwiększyło się o 88 milionów złotych.

Wartość zobowiązań handlowych objętych faktoringiem odwrotnym zmniejszyła się z 232 milionów złotych na dzień 31 grudnia 2018 roku do 193 milionów złotych na dzień 30 września 2019 roku. Zobowiązania te prezentowane są razem z innymi zobowiązaniami handlowymi, ponieważ analiza przeprowadzona przez Grupę wykazała, że utrzymały one handlowy charakter.

Nabycie BlueSoft Sp. z o.o.

W dniu 12 czerwca 2019 roku, Grupa nabyła 100% udziałów w BlueSoft oraz Essembli – spółce zależnej od BlueSoft. Obie spółki świadczą różnorodne usługi informatyczne w obszarach tworzenia i integracji aplikacji, dostosowywania systemów do potrzeb klienta, analityki i usług w chmurze. Transakcja ta wpisuje się w strategię Grupy, która koncentruje się na poszerzaniu kompetencji o usługi ICT z dużą wartością dodaną w celu zaspokojenia rosnącego popytu ze strony klientów biznesowych w obszarach transformacji cyfrowej, w tym chmury, mikroserwisów i dedykowanych portali, a także cyberbezpieczeństwa.

Zgodnie z umową, łączna wartość transakcji wynosi 204 miliony złotych i zawiera cenę nabycia w kwocie 182 milionów złotych oraz wynagrodzenie za usługi świadczone po zamknięciu transakcji, których wartość została obecnie oszacowana na 22 miliony złotych. Część ceny nabycia, w kwocie 147 milionów złotych, została zapłacona w momencie zawarcia umowy. Pozostała część, obecnie oszacowana na 35 milionów złotych, stanowi wynagrodzenie warunkowe, które zostanie rozliczone przed końcem 2022 roku w oparciu o osiągnięcie przez BlueSoft i Essembli określonych celów finansowych w latach 2019 i 2020, a także jest uzależnione od spełnienia określonych innych warunków prawnych. Wynagrodzenie za usługi świadczone po zamknięciu transakcji zostanie ujęte jako koszt integracji nowych jednostek zależnych i zostanie rozpoznane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w latach 2019–2021 jako koszt świadczeń pracowniczych. W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku Grupa rozpoznała 7 milionów złotych kosztów związanych z nabyciem i integracją nowych jednostek zależnych.

Grupa rozliczyła nabycie prowizorycznie i rozpoznała następujące aktywa i zobowiązania:

(w milionach złotych)

Aktywa:	
Wartość firmy	111
Pozostałe wartości niematerialne ⁽¹⁾	47
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	(9)
Należności handlowe	29
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	15
Pozostałe	19
Aktywa razem	212
Zobowiązania:	
Zobowiązania handlowe	11
Pozostałe	19
Zobowiązania razem	30
Nabyte aktywa netto	182

⁽¹⁾ Zawiera umowy oraz związane z nimi relacje z klientami ujęte w wartości godziwej wynoszącej 47 milionów złotych.

Grupa rozpoznała 56 milionów złotych przychodów i 2 miliony złotych zysku netto w odniesieniu do BlueSoft oraz Essembli od dnia nabycia, z uwzględnieniem 8 milionów złotych przychodów rozpoznanych na transakcjach wewnątrzgrupowych i wyeliminowanych podczas konsolidacji.

9. Dług finansowy netto

Dług finansowy netto jest miernikiem poziomu zadłużenia używanym przez Zarząd. Sposób kalkulacji długu finansowego netto nie jest zdefiniowany w MSSF, metodologia przyjęta przez Grupę została zaprezentowana poniżej. Od 2019 roku, w wyniku zastosowania MSSF 16 (patrz Nota 3.2), Grupa przedefiniowała dług finansowy netto i obecnie wskaźnik nie zawiera zobowiązań z tytułu leasingu. W związku z tym, dane porównawcze w niniejszej nocie zostały skorygowane.

(w milionach złotych)

	<i>Na dzień 30 września 2019</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2018</i>
Pożyczki od jednostki powiązanej	6.857	7.332
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	19	21 ⁽¹⁾
Instrumenty pochodne – netto (zobowiązania pomniejszone o aktywa)	-	(50)
Dług finansowy brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych	6.876	7.303 ⁽¹⁾
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(388)	(611)
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(49)	(20)
Dług finansowy netto	6.439	6.672 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Nie zawiera 178 milionów złotych zobowiązań z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2018 roku.

W dniu 11 lutego 2019 roku Grupa oraz Atlas Services Belgium S.A., spółka zależna od Orange S.A., zawarły umowę o pożyczkę w wysokości 1.500 milionów złotych z terminem spłaty przypadającym w maju 2024 roku. Nowa pożyczka wraz z odnawialną linią kredytową zapewniły bezgotówkowe refinansowanie umowy pożyczki w wysokości 480 milionów euro, udzielonej przez Atlas Services Belgium S.A., wygasłej w maju 2019 roku.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku przepływy pieniężne netto z tytułu zaciągnięcia i spłat w ramach odnawialnej linii kredytowej przyznanej przez Atlas Services Belgium S.A. wyniosły (470) milionów złotych.

Na dzień 30 września 2019 roku łączna pozostała do spłaty kwota pożyczek od jednostki powiązanej wyniosła 6.857 milionów złotych, z uwzględnieniem naliczonych odsetek oraz prowizji aranżacyjnych. Na dzień 30 września 2019 roku średnioważone efektywne oprocentowanie pożyczek od jednostki powiązanej wynosiło 2,46% bez uwzględnienia wpływu instrumentów pochodnych oraz 3,07% z uwzględnieniem wpływu instrumentów pochodnych.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku Grupa zawarła w ramach umowy z Orange S.A. nowe transakcje pochodne zabezpieczające ryzyko stopy procentowej w zakresie finansowania w złotych od jednostki powiązanej. Na dzień 30 września 2019 roku łączna wartość nominalna walutowo-procentowych instrumentów swap (CCIRS) i procentowych instrumentów swap (IRS), zawartych w ramach umowy dotyczącej instrumentów pochodnych zawartej z Orange S.A., wyniosła odpowiednio 190 milionów euro i 5.450 milionów złotych z ujemną wyceną w wartości godziwej w łącznej kwocie 15 milionów złotych.

10. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Instrumenty pochodne po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej. Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w sposób opisany w Nocie 21 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku sporządzonego według MSSF. Znaczące dane źródłowe wykorzystywane przez Grupę w technice wyceny wartości godziwej instrumentów pochodnych są klasyfikowane do Poziomu 2 hierarchii wartości godziwej opisanej w Nocie 22.1.

Wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy, z wyłączeniem zobowiązań z tytułu leasingu, jest zbliżona do ich wartości godziwej, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu rezerwacji i innych praw do częstotliwości, dla których na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku szacowana wartość godziwa przewyższała wartość bilansową odpowiednio o 74 miliony złotych i 84 miliony złotych z powodu znaczącej zmiany pomiędzy pierwotnymi efektywnymi stopami procentowymi na dzień początkowego ujęcia oraz bieżącymi stopami rynkowymi.

11. Dywidenda

Zgodnie z rekomendacją Zarządu Spółki, w 2019 roku dywidenda nie została wypłacona.

12. Zmiany w głównych roszczeniach i sprawach sądowych, zobowiązaniach warunkowych i aktywach warunkowych od dnia kończącego poprzedni rok finansowy

Poniższe informacje dotyczą spraw przedstawionych w Nocie 28 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku sporządzonego według MSSF lub opisują główne zdarzenia, które nastąpiły po 31 grudnia 2018 roku.

a. Postępowania prowadzone przez UOKiK

Postępowanie UOKiK w sprawie ofert pre-paid

UOKiK poinformował Spółkę o przedłużeniu postępowania. Wskazana data przedłużenia to dzień 31 grudnia 2019 roku.

Postępowanie UOKiK w sprawie cen detalicznych za połączenia do Play

P4 Sp. z o.o. wniósł apelację od wyroku z dnia 27 grudnia 2018 roku oddalającego w całości powództwo P4 o zapłatę 316 milionów złotych.

Roszczenie Magna Polonia S.A. wobec Orange Polska, T-Mobile Polska, Polkomtel i P4

W dniu 9 lutego 2018 roku sąd prowadzący postępowanie w sprawie roszczenia Magna Polonia S.A. zdecydował o zawieszeniu tego postępowania do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy w sprawie postępowania antymonopolowego. Sąd Najwyższy ogłosi wyrok w tej sprawie w dniu 31 października 2019 roku.

b. Pozostałe zobowiązania warunkowe i rezerwy

Poza kwestiami opisanymi powyżej, działalność operacyjna Grupy podlega prawnym, podatkowym, społecznym i administracyjnym regulacjom oraz Grupa jest stroną postępowań prawnych i podatkowych oraz umów handlowych związanych z działalnością operacyjną. Niektóre decyzje regulacyjne mogą być krzywdzące dla Grupy, a wyroki wydane przez sądy w postępowaniach odwoławczych od takich decyzji mogą mieć negatywne skutki dla Grupy. Grupa systematycznie monitoruje ryzyka i zdanem Zarządu utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane ryzyka, dla których można było dokonać szacunku wysokości rezerwy.

13. Transakcje ze stronami powiązаныmi

Na dzień 30 września 2019 roku Orange S.A. była właścicielem 50,67% akcji Spółki. Orange S.A. posiada większość w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu OPL S.A., które powołuje Członków Rady Nadzorczej OPL S.A. Rada Nadzorcza podejmuje decyzje o składzie Zarządu. Zgodnie ze Statutem Spółki, co najmniej 4 Członków Rady Nadzorczej musi być członkami niezależnymi. Większość Członków Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej jest niezależna.

Przychody Grupy od podmiotów Grupy Orange obejmują przede wszystkim transmisję danych, rozliczenia międzyoperatorskie oraz usługi z zakresu badań i rozwoju. Zakupy od Grupy Orange obejmują przede wszystkim opłaty licencyjne za używanie marki, koszty rozliczeń międzyoperatorskich oraz koszty transmisji danych.

Należności i zobowiązania finansowe, koszty finansowe netto oraz inne całkowite dochody/straty dotyczące transakcji z Grupą Orange wynikają głównie z pożyczek udzielonych przez Atlas Services Belgium S.A. oraz umowy dotyczącej instrumentów pochodnych zawartej z Orange S.A. w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej związanego z wymienionymi powyżej pożyczkami. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zdeponowane w Orange S.A. dotyczą umowy scentralizowanego zarządzania płynnością.

(w milionach złotych)

	3 miesiące do 30 września 2019	9 miesięcy do 30 września 2019	3 miesiące do 30 września 2018	9 miesięcy do 30 września 2018
Sprzedaż towarów i usług oraz pozostałe przychody:	55	159	47	157
Orange S.A. (jednostka dominująca)	34	103	20	87
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	21	56	27	70
Zakupy towarów (w tym zapasów, środków trwałych i wartości niematerialnych) i usług:	(68)	(177)	(64)	(180)
Orange S.A. (jednostka dominująca)	(18)	(43)	(16)	(48)
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	(50)	(134)	(48)	(132)
- w tym Orange Brand Services Limited (umowa licencyjna na używanie marki)	(29)	(84)	(28)	(85)
Koszty finansowe, netto:	(53)	(165)	(55)	(170)
Orange S.A. (jednostka dominująca)	14	(29)	(80)	-
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	(67)	(136)	25	(170)
Inne całkowite dochody/(straty):	(12)	(37)	4	(8)
Orange S.A. (jednostka dominująca)	(12)	(37)	4	(8)

(w milionach złotych)

	Na dzień 30 września 2019	Na dzień 31 grudnia 2018
Należności:	94	86
Orange S.A. (jednostka dominująca)	67	47
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	27	39
Zobowiązania:	100	96
Orange S.A. (jednostka dominująca)	43	47
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	57	49
Należności finansowe:	54	98
Orange S.A. (jednostka dominująca)	54	98
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zdeponowane w:	30	203
Orange S.A. (jednostka dominująca)	30	203
Zobowiązania finansowe:	6.926	7.380
Orange S.A. (jednostka dominująca)	69	48
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	6.857	7.332

Świadczenia (wynagrodzenia, premie, świadczenia po okresie zatrudnienia i pozostałe długoterminowe świadczenia, świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz płatności oparte na akcjach – w pieniądzu lub w naturze) na rzecz Członków Zarządu i Rady Nadzorczej OPL S.A. za okresy 9 miesięcy zakończone 30 września 2019 i 2018 roku wyniosły odpowiednio 14,9 miliona złotych oraz 11,1 miliona złotych. Wzrost wartości świadczeń wynika ze wzrostu liczby Członków Zarządu OPL S.A.

14. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 25 października 2019 roku Grupa dokonała spłaty 280 milionów złotych w ramach odnawialnej linii kredytowej przyznanej przez Atlas Services Belgium S.A., spółkę zależną od Orange S.A.

Podpisy wszystkich członków Zarządu Orange Polska S.A.

Jean-François Fallacher
Prezes Zarządu

Maciej Nowohoński
Członek Zarządu

Mariusz Gaca
Wiceprezes Zarządu

Bożena Leśniewska
Wiceprezes Zarządu

Witold Drożdż
Członek Zarządu

Jolanta Dudek
Członek Zarządu

Piotr Jaworski
Członek Zarządu

Jacek Kowalski
Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Zuzanna Góral
Dyrektor Rachunkowości i Kontroli
Wewnętrznej